

BÖLÜM 6.1.

Kekemeliğin Duygu, Düşünce, Tutum ve Yaşama Etkilerinin Değerlendirilmesi

İlkem KARA¹

Giriş

Kekemelik nörogelişimsel ve başlangıcına ve devamlılığına çok çeşitli durumların katkı sağladığı çok faktörlü bir durum olarak ele alınmaktadır (1). Kekemelik, konuşmanın akıcılığında, ritminde bozulmalar ile karakterize olan bir konuşma bozukluğu olarak genellikle yaklaşık 3–4 yaşlarında ortaya çıkar (2). Kekemelik, sosyal etkileşimi ve bireylerin yaşam kalitesini olumsuz yönde etkileme riski olan bir iletişim durumuna dönüşebilir (3). Kekemelik ilk yıllarda terapiden en çok fayda sağlandığı gösterilmiş bir durumdur (4). Akıcı olmayan konuşma özellikleri gösteren çocukların çoğunluğu başlangıçtan sonra genellikle ilk bir yıl içinde herhangi bir müdahale olmaksızın akıcı konuşma özelliklerini geri kazanabilir (5-6). Hangi çocukların müdahale olmaksızın akıcı konuşma özelliklerini geri kazanacağı hakkında net bulgular olmamakla birlikte bu alanda yapılan araştırmalar kekemeliğin kalıcı olması açısından yüksek risk altında olan gruplara ilişkin bilgiler sunmaktadır. Örneğin, erkek cinsiyet (5), aile üyelerinden en az birinde devam eden kekemelik durumunun varlığı (7), akıcı olmayan konuşma bulgularının azalmadan yani aynı sıklık ve şiddette veya artarak devam etmesi (8) kekemeliğin kalıcı olma riskini arttırdığı bilinen durumlardan bazılarıdır. Dil ve konuşma terapistlerinin, danışanı ne kadar süre ile izleyerek takip edecekleri veya terapiye başlama kararında bu bilgilerin göz önünde bulundurulması önemlidir (9). Takip süreci de danışanın, terapist tarafından takip edildiği ve ailenin sistematik

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü, ilkemkara@aybu.edu.tr, ORCID iD: 0000-0001-9786-4769

HATIRLAYALIM

Akran Zorbalığı: Bir öğrencinin bir ya da birden fazla öğrenci tarafından sürekli olarak olumsuz eylemlere maruz kalmasıdır. Yapılan davranışın zorbalık olabilmesi için gerçekleştirilen davranışın zarar verme amacıyla yapılması, zaman içerisinde sürekli tekrarlanması ve olayın failleri arasında güç dengesizliğinin olması gerekir.

Psikolojik Sağlamlık: Bireyin gelişim sürecinde yaşadığı stres ve travmatik olaylar sonucunda hızlı bir şekilde toparlanma ve hayatına uyum sağlama becerisidir.

Yaşam Doyumu: Bireyin yaşamın geneline ya da belirli bir alanına yönelik yaptığı değerlendirmelerin sonucunda hayatından duyduğu memnuniyet düzeyidir.

Benlik Saygısı: Kişinin kendine dair olumlu ve olumsuz değerlendirmeleridir.

Kaynaklar

1. Smith A, Weber C. How Stuttering Develops: The Multifactorial Dynamic Pathways Theory. *Journal of Speech, Language, and Hearing Research*. 2017 Sep 18;60(9):2483–505.
2. Yairi E. Disfluency characteristics of childhood stuttering. In: *Nature and treatment of stuttering: New directions*. 1997. p. 49–78.
3. Craig A, Blumgart E, Tran Y. The impact of stuttering on the quality of life in adults who stutter. *J Fluency Disord*. 2009 Jun;34(2):61–71.
4. Andrews C, O'Brian S, Onslow M, Packman A, Menzies R, Lowe R. Phase II trial of a syllable-timed speech treatment for school-age children who stutter. *J Fluency Disord*. 2016 Jun;48:44–55.
5. Månsson H. Childhood stuttering. *J Fluency Disord*. 2000 Mar;25(1):47–57.
6. Yairi E, Seery CH. *Stuttering: Foundations and clinical applications*. Upper Saddle River, NJ: Pearson Education; 2011.
7. Dworzynski K, Remington A, Rijdsdijk F, Howell P, Plomin R. Genetic Etiology in Cases of Recovered and Persistent Stuttering in an Unselected, Longitudinal Sample of Young Twins. *Am J Speech Lang Pathol*. 2007 May;16(2):169–78.
8. Ryan BP. A longitudinal study of articulation, language, rate, and fluency of 22 preschool children who stutter. *J Fluency Disord*. 2001 Jun;26(2):107–27.
9. Nippold MA. *Stuttering in Preschool Children: Direct Versus Indirect Treatment*. *Lang Speech Hear Serv Sch*. 2018 Jan 9;49(1):4–12.
10. Yarusss JS, Quesal RW. Stuttering and the International Classification of Functioning, Disability, and Health (ICF): An update. *J Commun Disord*. 2004 Jan;37(1):35–52.
11. Theys C, van Wieringen A, De Nil LF. A clinician survey of speech and non-speech characteristics of neurogenic stuttering. *J Fluency Disord*. 2008 Mar;33(1):1–23.
12. Theys C, De Nil L, Thijs V, van Wieringen A, Sunaert S. A crucial role for the cortico-striato-cortical loop in the pathogenesis of stroke-related neurogenic stuttering. *Hum Brain Mapp*. 2013 Sep;34(9):2103–12.

13. Leder SB. Adult onset of stuttering as a presenting sign in a parkinsonian-like syndrome: A case report. *J Commun Disord*. 1996 Nov;29(6):471–8.
14. Krishnakanth M, Haridas Phutane V, Muralidharan K. Colzapine-Induced Stuttering. The Primary Care Companion to The Journal of Clinical Psychiatry. 2008 Aug 15;10(04):333–4.
15. Brundage SB, Ratner NB, Boyle MP, Eggers K, Everard R, Franken MC, et al. Consensus Guidelines for the Assessments of Individuals Who Stutter Across the Lifespan. *Am J Speech Lang Pathol*. 2021 Nov 4;30(6):2379–93.
16. Manning WH, DiLollo A. Clinical decision making in fluency disorders. 4th ed. Plural; 2018.
17. Martine Vanryckeghem, Gene J. Bruten. KiddyCat: Communication Attitude Test for Preschool and Kindergarten Children who Stutter. 1st ed. Plural Publishing Incorporated; 2007.
18. Bruten GJ, Vanryckeghem M. Behavior Assessment Battery for School-Age Children Who Stutter (BAB). Plural Publishing; 2007.
19. Yaruss J, Quesal R. Overall Assessment of the Speaker's Experience of Stuttering. 2016.
20. Boyle MP. Assessment of Stigma Associated With Stuttering: Development and Evaluation of the Self-Stigma of Stuttering Scale (4S). *Journal of Speech, Language, and Hearing Research*. 2013 Oct;56(5):1517–29.
21. Aydın Uysal A, Ege P. Reliability and validity of the UTBAS-TR (The Unhelpful Thoughts and Beliefs Scale-the Turkish version) in the Turkish population. *Int J Speech Lang Pathol*. 2020 Jan 2;22(1):24–9.
22. Uysal HT, Köse A. The investigation of the validity and reliability of the Turkish version of the Wright and Ayre Stuttering Self-Rating Profile (WASSP). *Int J Lang Commun Disord*. 2021 May 19;56(3):653–61.
23. Wright L, Ayre A. WASSP: Wright & Ayre Stuttering Self-Rating Profile. WINSLOW; 2000.
24. Beilby JM, Byrnes ML, Meagher EL, Yaruss JS. The impact of stuttering on adults who stutter and their partners. *J Fluency Disord*. 2013 Mar;38(1):14–29.
25. Svenning A, Panzarino R, Vanryckeghem M, Vestner T. Life partners' perceptions of the emotional, speech disruptive, and attitudinal correlates of stuttering. *J Fluency Disord*. 2021 Mar;67:105821.
26. Brundage SB, Ratner NB, Boyle MP, Eggers K, Everard R, Franken MC, et al. Consensus Guidelines for the Assessments of Individuals Who Stutter Across the Lifespan. *Am J Speech Lang Pathol*. 2021 Nov 4;30(6):2379–93.
27. Millard SK, Davis S. The Palin Parent Rating Scales: Parents' Perspectives of Childhood Stuttering and Its Impact. *Journal of Speech, Language, and Hearing Research*. 2016 Oct;59(5):950–63.
28. Arora T. (1994). Measuring Bullying with the 'Life in School' checklist. Education Division, Sheffield University, *Pastoral Care in Education*, 12(3), 11–15.
29. McCroskey JC & Richmond V P, (1987). Willingness to Communicate (Eds: J.C. McCroskey & J. A: Daly), *Personality and Interpersonal Communication*, Sage Publications: Newbury Park, CA.
30. Karadağ Ş, Kaya ŞD & Uludağ A. (2016). İletişime Gönüllülük Ölçeği Güvenilirlik ve Geçerlilik Çalışması. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* (36), 101-109.
31. Rosenberg, M. (1965). Society and the adolescent self image. New Jersey: Princeton University Press.
32. Çuhadaroğlu, F. (1986). Adolesanlarda Benlik Saygısı. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi.
33. Langevin M, Packman A, Onslow M. Parent perceptions of the impact of stuttering on their preschoolers and themselves. *J Commun Disord*. 2010 Sep;43(5):407–23.

34. Huelsman TJ, Gagnon SG, Kidder-Ashley P, Griggs MS. Preschool Temperament Assessment: A Quantitative Assessment of the Validity of Behavioral Style Questionnaire Data. *Early Educ Dev.* 2014 Jan 31;25(1):71-92.
35. Guitart B, Grims S. Developing a scale to assess communication attitudes in children who stutter. In: Paper presented at the annual meeting of the American Speech-Language-Hearing Association. Atlanta, GA; 1977.
36. Brutten GJ, Dunham SL. The communication attitude test. *J Fluency Disord.* 1989 Oct;14(5):371-7.
37. Ulliana L, Ingham RJ. Behavioral and Nonbehavioral Variables in the Measurement of Stutterers' Communication Attitudes. *Journal of Speech and Hearing Disorders.* 1984 Feb;49(1):83-93.
38. Andrews G, Cutler J. Stuttering Therapy: The Relation between Changes in Symptom Level and Attitudes. *Journal of Speech and Hearing Disorders.* 1974 Aug;39(3):312-9.
39. Woolf G. The Assessment of Stuttering as Struggle, Avoidance, and Expectancy, 1. *Int J Lang Commun Disord.* 1967 Jan;2(2):158-71.
40. Karimi H, Onslow M, Jones M, O'Brian S, Packman A, Menzies R, et al. The Satisfaction with Communication in Everyday Speaking Situations (SCESS) scale: An overarching outcome measure of treatment effect. *J Fluency Disord.* 2018 Dec;58:77-85.
41. Torun Ş, Çiyiltepe M. ve Çevikaslan A. (2016). Kekemelik için Anne-Baba Tanısal Ölçeği Türkçe sürümünün geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. *Anatolian Journal of Psychiatry/ Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 17(Ek.1), 85-92)